

"Dùng y pho c đon l i văn hóa Vi t Nam"

Tác Giả: Th c hi n: Ng c Lan/Ng i Vi t
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Chính vì nh ng s yêu thích đó mà tôi luôn mu n làm đ p áo dài.

WESTMINSTER (NV) - M t bu i di n thuy t v y ph c ph n Vi t và áo dài Lemur, cũng nh tr ng bày m t s y ph c ph n , do nhà v ki u Tr n Th Lai H ng th c hi n, s đ c t ch c vào Th B y, 23 tháng 7, t 1 gi tr a đ n 4 gi chi u, phòng sinh ho t nh t báo Ng i Vi t, California.

Nhà v ki u Tr n Th Lai H ng, “T i sao không dùng y ph c ph n đon l i ch s và văn hóa Vi t Nam?” (Hình: Ng c Lan/Ng i Vi t)

Đây là l n đ u nhà v ki u Tr n Th Lai H ng nói chuy n v công trình nghi n c u và v ki u c a bà t i qu n Cam. Ng i nghe s đ c gi i thi u v y ph c ph n Vi t qua các th i, đ ng th i đ c nghe v đ tài “đ i cách cài nút áo (áo dài) sang tay trái, đ thoát g c nô l Trung Qu c - x a nay v n cài bên ph i”.

Phóng viên Ng c Lan c a nh t báo Ng i Vi t đã có cu c trò chuy n cùng nhà v ki u Tr n Th Lai H ng xoay quanh đ tài này.

"Dùng y phục để ôn lại văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Phóng viên Ngác Lan (NV): Bà đã khiá đáu công viác vá khiáu áo dài nhá thá nào?

Nhà vá khiáu Trán Thá Lai Háng: Thác ra tôi bát đáu công viác này tá hái cán Viát Nam. Tôi yêu thích chiác áo dài tá hái nhá. Ngoài chuyán yêu thích áo dài tôi cán yêu thích láa tám náa. Chính vì nháng sá yêu thích đó mà tôi luán muán làm đáp áo dài.

Trên nán láa tráng, nhà vá khiáu Trán Thá Lai Háng đã nhuám màu tráng đá và vá hoa cho mát máu thiát ká cáa mình. (Hình: Khoa Vũ/Ngái Viát)

NV: Váy, bà làm đáp chiác áo dài báng cách nào? Vá hay may, hay thiát ká?

Nhà vá khiáu Trán Thá Lai Háng: Đáu tiên là tôi thích vá, dù tôi cháa qua tráng láp nào vá hái háa, chá thích là làm thôi, máy mò làm.

Lúc cán Viát Nam, tôi cháa há biát chuyán vá và nhuám tá tám đâu. Tôi tháy nháng chiác áo nái hóa cán phái có cái gì đác biát, bái táách tôi thích làm cái gì cho khác đái, không muán giáng ngái ta. Trên nháng chiác áo nái hóa cáa tôi đã đát sán nháng hình cú trúc lan mai...

"Dùng y phác đồ ôn lễ văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Tôi nghĩ ra trò dùng sán dáu pha loãng ra rái tá lên nháng hình đã in sán đó, cho nó đáp lên và không giáng vái ai hát. Khi đó là khoáng nháng năm 50-55. Nhiáu ngái láy làm lá là sao tôi lái có nháng chiác áo không giáng ngái ta. Rái sau đó tôi cũng có vá cho bán bè.

Đán khi sang Má, tôi có ngái em trai làm ká sá hóa hác, em tôi khuyán khách tôi táp tác vá. Cáu ta chá tôi mua màu và làm cho tôi nháng chiác khung căng láa lên đá vá. Rái tôi đi hác nghá cách nhuám, dùng màu vá, cách chán màu nhá thá nào.

NV: Và bà đã bát đáu công viác cáa mát nhà thiát ká, vá kiáu chuyên nghiáp tá đó?

Nhà vá kiáu Trán Thá Lai Háng: Lúc đáu tôi cũng chá làm chái, vá cho bán bè, chá em trong nhà. Nháng em trai tôi đá nghá nháng thiát ká đó cán đá cá tung ra ngoài. Và cáu ta đóng cho tôi chiác khung đáu tiên đá căng láa lên khi vá. Thá là tôi bát đáu làm. Tá nháng thát bái ban đáu, tôi tá hác hái thêm kinh nghiám cho mình.

Lúc đáu tôi cũng làm nháng cái pattern vái hy váng sá làm hàng loát nhángái ta ván làm. Nháng làm thá vài lán không đá cá, tôi không làm khuôn máu đá cá. Tác là trong tám thác tôi đã báo tôi phái sáng táo táng cái táng cái mát. Tôi có nháng cá duyên rát lá. Thá là tá đó đán nay, không bao giá tôi vá mát máu nào hai lán. Tôi ván luôn nói vái khách tái sao phái mác giáng ngái ta?

NV: Tá khi nào thì bà lái có ý nghĩ đi vào nghiên cáu trang phác phá ná qua các thái ká?

Nhà vá kiáu Trán Thá Lai Háng: Show trình dián đáu tiên cáa tôi là năm 1992, năm đó tôi có ba show mát lát. Lúc đó trong đáu tôi chá có suy nghĩ là làm đáp nháng bá y phác phá ná. Thành ra nháng bá y phác cáa tôi đáu có đá tài, dáa trên thi ca, nhá “Hoa đào năm ngoái,” “Thu màu quan san”... Tánh tôi lái luôn muán mái ngày mình phái mái khác chá không đáng mát chá.

Tôi nghĩ phái làm cái chi khác hán, đá cá biát hán. Tôi lái là ngái thích môn sá đáa nên tôi mái náy ra ý nghĩ y phác phá ná ngoài chuyán phái đáp, phái bát mát, đá nhìn, tái sao không dùng y

"Dùng y phục để ôn lại văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

phác phá ná đá ôn lại phán nào lịch sử và văn hóa Việt Nam? Tôi không dám tham vọng là mình sẽ làm được nhiều, chỉ được phần nào hay phần đó, là ôn lại ít nhiều lịch sử Việt Nam.

Nhà văn hóa Trương Thìn Lai Háng trong bộ trang phục Hai Bà Trưng, “Tôi design ra bộ Hai Bà Trưng mặc váy và khăn đái trên đầu để náng thôi, chỉ không phải đi khăn như Hoàng Háu Nam Pháng.” (Hình: Ngác Lan/Ngái Viát)

Cũng chính vì vậy mà có chương trình “Hành Trình Về Đất Mẹ Qua Y Phục Phá Ná” sẽ diễn ra tại Saigon Performing Art Center vào ngày Thứ Bảy, 6 tháng 8, 2011.

NV: Trong quá trình đi vào tìm hiểu như vậy, bà đã phát hiện ra những điều mới mẻ gì?

"Dùng y phục để ôn lại văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Nhà văn kiáu Trán Thá Lai Háng: Tôi muán thác hián nháng báy phác cát xáa. Mà lách sácáa mình thì không có hình ánh. Lách sácáa mình đáu tiên đáa trên sá Tàu.

Hình ánh duy nhát đá lái chá có thá căn cá trên các cá vát nhá trên mát tráng đáng, trên các cán dao... Tôi nháng tìm hiáu đó, tôi đi vào thiát ká bá trang phác Má Náng Công Chúa, bá trang phác Hai Bà Tráng.

Tôi đá ý tháy tá xáa đán giá, ngay cá lúc mình còn đi hác, luôn có làm lá Hai Bà Tráng, và luôn luôn nhân vát đóng Hai Bà Tráng đác cho mác quán, mang boot, và đái khăn hoàng háu.

Tôi nghĩ, khăn Hoàng Háu Nam Pháng là có tá thá ká 20, chá không phái có tá thá ká thá 1, trong khi Bà Tráng á thá ká thá 1, năm 40. Tôi tìm nhiáu sách vá đá xem và tháy mình nghĩ đúng. Vì á thá ká thá nhát, trên thá giái cháa há phát minh ra cái quán. Khi đó đàn bà mác váy, đàn ông mác khá, ngay cá ông vua cũng mác khá.

Đán thá ká thá 3 thì mái có quán, phát xuát tá Iran, tác Ba Tá xáa, và chá có dân cái ngáa mái mác quán. Đán khi nó qua Châu Âu thì các ông vua mái mác quán. Rái nó tiáp tác đi ngác lái qua ngá Á Đông, đi lên Tàu, đán thá ká 17 Tàu mái xuát hián quán và đán thá ká 18 quán mái vào Viát Nam. á Má, thì thá ká thá 19, đàn bà mái mác quán.

Chính tá nháng tìm kiám đó tôi tháy không có lý gì đá cho Hai Bà Tráng mác quán và đái khăn Nam Pháng Hoàng Háu cáa thá ká 20. Váy là sai.

Thành ra tôi design ra bá Hai Bà Tráng mác váy và khăn đái á trên đáu đán gián thôi, chá không phái đái khăn nhá Hoàng Háu Nam Pháng.

NV: Tá lâu nay, ngái dân Viát Nam đã quen thuác vái chiác áo dài cài nút bên phái. Bà có thá cho biát căn cá vào đâu đá bà cho ráng cài nút bên trái mái là cách cài nút chính gác cáa ngái Viát Nam?

"Dùng y phục để ôn lại văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Nhà thiát kß Trßn Thß Lai Hßng: Cách đây 5 năm, tôi đã đßa ra bài viát kêu gßi vßn đß này và gßp sß chßng đßi mßnh mßnh tß thß may. Cũng thông cßm thôi là bßi hß hßc cßt may nút áo dài bên phßi, và nhßng mßu mßc đó là rßt khó đßi. Thói quen là rßt khó đßi. Mình bß 1,000 năm đß hß Tßu trong mßu mình rßi.

Ngßi xác nhßn nhßng nßc trong sß bách Viát bên sông Dßng Tß mßc áo cài bên trái là Đßc Khßng Tß. Khßng Tß là ngßi nßc Lß, phßa Nam sông Dßng Tß. Trong cußn Lußn Ngß, Khßng Tß viát, “Nhß Qußn Trßng nên chi ngày nay ta mßi không phßi cßt tóc ngßn, không phßi mßc áo dài cài bên trái.” Nhß vßy đßc Khßng Tß xác đßnh rß rßt ngày xßa ngßi phßa Nam sông Dßng Tß, trong đó có ngßi Viát Nam, mßc áo cài bên trái.

Chính tß bßng chßng rßt này mà tôi đã có bài viát cách đây 5 năm kêu gßi hßy trß lßi ngußn gßc cßa ngßi Viát Nam mình, là hßy mßc áo dài cài bên trái.

NV: Mßi bà chia sß đôi nét vß bußi trßng dißn “Hßnh Trßng Vß Đßt Mß Qua Y Phßc Phß Nß” sß dißn ra tßi Saigon Performing Art Center vào ngày Thß Bßy, 6 thßng 8, 2011 tßi đßy vßi đßc giß Ngßi Viát.

Nhà thiát kß Trßn Thß Lai Hßng: Tính luôn lßn trßng dißn này thì tôi đã có hßn 30 show dißn khßp nßi. Nhßng đßy là lßn lßn nhßt trßc nay, tôi gom hßt tßt cß vào làm mßt. Lßn này tôi mußn dùng y phßc phß nß đß ôn lßi phßn nào lßch sß và văn hóa Viát Nam.

Có thß đßy là “my last one”. Tôi đã 77 tußi rßi, dù vßy tâm hßn tôi vßn luôn ß giai đßo nßa sáng tßo, nhßng đßm mê sáng tßo vßn còn rßt mßnh.

Trên 300 bß qußn áo, chß yßu đßc làm bßng silk sß đßc trßng dißn. Đßy không phßi là mßt fashion show. Đßy là mßt chßng trßnh thßi trang lßng vào lßch sß.

NV: Cßm xúc cßa bà nhß thß nào trong qua trßnh chußn bß cho bußi dißn thuyßt cũng nhß trßng dißn sßp tßi?

"Dùng y phục để ôn lại văn hóa Việt Nam"

Tác Giả: Thác hián: Ngác Lan/Ngái Viát
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

Nhà thiát ká Trán Thá Lai Háng: Nháng cám xúc khi nào cũng tràn đáy cho mái lán chuán bá show đán, tháng tôi mát khoáng 6 tháng cho mái sá chuán bá, váa vui, váa buồn, váa háo hác váa lo âu. Vui vì mình đác trình đán nháng sán phám mình làm ra, đác cá hái chuyán đát nháng ý táng thiát ká cáa mình đán vái ngái xem. Có bá mát thì đáng nhiên cũng có bá trái, bao giá cũng vậy.

Tôi là ngái khó tính trên sân kháu. Vái tôi trên sân kháu không có chuyán cái cát, ngoe nguáy, làm đáu làm bá, tôi không áa nhá vậy. Trên sân kháu khi mình trình đán mát tác phám, thì tác phám đó váa đái đán cho quá háng mình, váa đái đán cho đáa pháng mình, và tác phám đó cũng đái đán cho chính tôi. Tái nháng không cái cát.

“Áo vá vai vái ai tui ná có bát/Còn o áo vá quàng ni ná thì nhát thát là vái tui!” (Ca dao Huá).
Mát thát ká cáa Trán Thá Lai Háng. (Hình: Ngác Lan/Ngái Viát)

Nhiáu ý táng không thá chuyán tái hát trong lúc biáu đán thì chúng tôi dành đá nói trong buái đán thuyát tái nhát báo Ngái Viát vào ngày Thá Báy, 23 tháng 7. Trong buái này, Ban tá chác

"Dùng y pho c đon l i văn hóa Vi t Nam"

Tác Giả: Th c hi n: Ng c Lan/Ng i Vi t
Thứ Bảy, 16 Tháng 7 Năm 2011 12:05

kêu g i ch em tham d m i ng i mang theo m t chi c áo a thích, k c áo bà ba, đ cùng nhau chia s nét đ p c a trang ph c Vi t.

Cũng nhân d p này chúng tôi đ a ra m t gi i th ng dành cho th may may áo dài cài bên trái đ p nh t. Chúng tôi quy t dùng chi c áo dài đ ch ng Tàu.

Cám n nh t báo Ng i Vi t đã giúp đ tôi ngay t l n tri n l m đ u tiên năm 1992 đ n nay.

Cám n nh ng đ c gi Ng i Vi t đã theo dõi r t k ch ng trình s p t i c a chúng tôi.

NV: Cám n bà đã dành cho báo Ng i Vi t cu c trò chuy n này.